

УДК 81'373.7:811.161.2+811.111

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

А. В. Карпова

студентка 2 курсу, група ЕП-21, навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Науковий керівник – к.пед.н., асистент Н. Л. Сидорчук

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті розглядаються та теоретично порівнюються фразеологічні засоби вираження в англійській та українській мовах.

Ключові слова: фразеологізми, словосполучення, ідіоми, засоби вираження, спілкування.

В статье рассматриваются и теоретически сравниваются фразеологические средства выражения в английском и украинском языках.

Ключевые слова: фразеологизмы, словосочетания, идиомы, средства выражения, общение.

The article deals with the theoretical comparisons of phraseological expressions in English and Ukrainian languages.

Keywords: phraseologisms, phrases, idioms, means of expression, communication.

До характерних ознак вербального вираження світу належить зберігання та відтворення відомостей про дійсність із урахуванням специфіки етносвідомості. Важливе місце у вказаній тенденції займають дослідження фразеологічних одиниць, що виступають засобами відображення особливостей сприйняття образу світу народом відповідно до його системи цінностей, в основі якої перебуває національна культура. Значна увага до когнітивної лінгвістики, міжкультурної комунікації та лінгвокультурології зумовили необхідність правильного аналізу концептів у різних мовах. Отже, фразеологізм – це такий мовний вираз, значення якого інше, ніж випливає зі значень його окремих складових елементів та правил мови. Фразеологізми існують в межах конкретної мови та часто неможливо їх дослівно перекласти.

Завдяки фразеологічним сполукам ми можемо аналізувати значення якогось слова для кожного народу. Ось наприклад, значення «волі» для кожного народу трактується по-різному. Так, в англійській мові знаходимо «if we lose our freedom, we have nothing else to lose», що перекладається, як у того хто втратив свободу, уже нічого втрачати. В українській мові теж є свої відповідники. Найвлучніші з них такі: воля дорожча за життя та воля дорожча від усього [1]. Зустрічаємо порівняння волі та неволі в англійських фразеологізмах. Англійське «it is better poor and free than rich and a slave» та синонімічні йому «a poor freedom is better than rich slavery», що перекладається, краще бути вільним бідняком, ніж багатим рабом.

Випадки, коли саме потрібно вжити фразеологізм не визначені суворими правилами. Зазвичай люди використовують ці вирази, щоб надати розмові більш жвавішого та яскравого характеру. Також декілька прикладів англійських фразеологізмів-ідіом:

Fish out of water – буквально «вийнята з води риба», не в своїй тарілці, некомфортна ситуація.

Happy as a clam – бути задоволеним, щасливим, в хорошому настрої. В українській мові є схожий вираз: «Задоволений, як слон».

Break a leg – ні пуху, ні пера. Трохи дивне побажання удачі перед важливою подією в житті (іспитом, наприклад). Не дивуйтеся, якщо ви, вирушаючи на співбесіду або іспит, почуєте навздогін підбадьорююче «Break a leg» – друзі зовсім не бажають, щоб ви зламали ногу. Означає він просте «Щастя».

Cost an arm and a leg – про високу вартість речі. Ідіома допоможе вам висловити обурення з приводу завищених цін в магазині або невеликій сувенірній крамничці під час екскурсії.

A piece of cake – дуже проста справа, задача. Часто вживається в реченнях про завдання, яке легко виконати, проблему, яку не складно вирішити.

Easy peasy, lemon squeeze – британський аналог американського виразу «A piece of cake».

You can not judge a book by its cover – буквально «ви не можете обрати книгу за обкладинкою», використовується, коли ви хочете сказати, що не варто приймати рішення на підставі тільки видимих, зовнішніх факторів [3].

Bite off more than you can chew – брати занадто багато зобов'язань на себе. Буквально – відкусити більше, ніж зможеш проковтнути.

When pigs fly? Ви коли-небудь бачили, щоб свині літали? Так от, про це і йдеться в ідіомі. Аналогом цієї фрази в українській мові є – поки рак на горі свисне. Тобто є дуже мало шансів, щоб щось трапилось.

Speak of the devil – не складна ідіома. Мені здається досить легко відгадати її значення. Ну а якщо вам все ж таки не зовсім зрозуміло, ось її український відповідник – про вовка промовка.

Feeling a bit under the weather, значення цієї ідіоми теж не складне – почувати себе погано (хворим).

Once in a blue moon. Ця ідіома схожа на 1 ідіому з цього списку. Вона означає, що щось робиться ну дуже рідко.

A cup of tea перекладається як «улюблене заняття», наприклад: I see already that storytelling isn't my cup of tea.

Buns in the oven. І щоб ви думали означає це словосполучення? Ніщо інше, як завагітніти. Тепер ви можете обговорювати приватні теми українською, вживаючи цю англійську ідіому, і ніхто не зрозуміє, про що йде річ.

Head over hills – цю ідіому вживають тоді, коли говорять, що без тям у когось закохані. На мою думку вона дуже романтична!

Butterflies in my stomach – цей вислів ви могли чути російською мовою у дослівному перекладі, а значення в нього просте – нервувати з якогось приводу.

Cry over spilt milk – суть цієї ідіоми можна зрозуміти навіть просто її переклавши. Жалкувати над тим, що вже зроблено і неможливо виправити – ось значення цих 4 слів [2].

В англійській мові ідіоми майже ніколи не перекладаються дослівно. Також, ви не можете вигадати нову ідіому, адже вони стали і у кожної з них є своя історія.

Отже, знання фразеологізмів потрібне для спілкування у розмові з іноземцями та для того, щоб зробити свою мову більш виразною та живою. Фразеологія будь-якого народу базується на здатності людської свідомості відшукати аналогії між об'єктами дійсності.

Список використаних джерел:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://teacheng.info/reference/idioms>
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://enguide.ua/ua/magazine/30-idiom-na-angliyskom-i-kak-ih-pravilno-ispolzovat>.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://supermif.com/frazeologizm/england/england_ukr_fraz_tr_wtr.html.